

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 11Co/122/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2714205286
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 04. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Silvia Hýbelová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2020:2714205286.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu: JUDr. Silvia Hýbelová a členov: Mgr. Fedor Benka a Mgr. Katarína Arnouldová, v spore žalobcu: A. Z., nar. XX.X.XXXX, bytom P. XXX, P., zastúpený advokátom: JUDr. Jánom Pekarom, so sídlom Potočná 39, Skalica, proti žalovanému: PROFÍ CREDIT Slovakia, s.r.o., so sídlom Pribinova 25, Bratislava, IČO: 35 792 752, zastúpený: Advokátska kancelária JUDr. Andrea Cviková, s. r. o., so sídlom Kubániho 16, Bratislava, IČO: 47 233 516, o určení neplatnosti zmluvnej podmienky, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Skalica č.k. 2C/283/2014-57 zo dňa 10. decembra 2015, takto

rozhodol:

- I. Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie p o t v r d z u j e.
- II. Žalobca má nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie rozsudkom napadnutým odvolaním rozhodol, že: (výrok I.) Zmluvná podmienka uvedená v Zmluve o revolvingovom úvere č. 8500007573 v bode 6/ tejto zmluvy v znení: „ Ročná úroková sadzba úveru (v %): 70,01, " je neplatná, (výrok II.) zmluvná podmienka uvedená v Zmluve o revolvingovom úvere č. 8500007573 v bode 6/ tejto zmluvy v znení: „ Ročná úroková sadzba revolvingu (v %): 76,21, " je neplatná, (výrok III.) zmluvná podmienka uvedená v Zmluve o revolvingovom úvere č. 8500007573 v bode 6/ tejto zmluvy v znení: „ RPMN za úver (v %): 65,66, " je neplatná, (výrok IV.) zmluvná podmienka uvedená v Zmluve o revolvingovom úvere č. 8500007573 v bode 6/ tejto zmluvy v znení: „ Predpokladaná RPMN úveru po poskytnutí revolvingu (v %): 70,01, " je neplatná, (výrok V.) zmluvné dojednania Zmluvy o revolvingovom úvere spoločnosti Profi Credit Slovakia s.r.o. nie sú súčasťou Zmluvy o revolvingovom úvere č. 8500007573, (výrok VI.) zmluvná podmienka uvedená v Zmluve o revolvingovom úvere č. 8500007573 v bode 8.1./ tejto zmluvy obsahujúca poplatok 215,75 Eur za odklad maximálne troch splátok úveru je neplatná, (výrok VII.) zmluvná podmienka uvedená v Zmluve o revolvingovom úvere č. 8500007573 v bode 8.1./ tejto zmluvy obsahujúca poplatok 112,08 Eur za odklad maximálne troch splátok úveru je neplatná, (výrok VIII.) zmluvná podmienka uvedená v Zmluve o revolvingovom úvere č. 8500007573 v bode 8.4./ veta prvá tejto zmluvy obsahujúca text: " Odplata za poskytovanie odkladu splatnosti splátok úveru je splatná dňom uzavretia tejto Dohody o poskytovaní služby, " je neplatná, (výrok IX.) zmluvná podmienka uvedená v Zmluve o revolvingovom úvere č. 8500007573 v bode 8.4./ veta prvá tejto zmluvy obsahujúca text: " Odplata za poskytovanie odkladu splatnosti splátok úveru je splatná dňom poskytnutia revolvingu Dižníkovi, " je neplatná, (výrok X.) zmluvná podmienka uvedená v Zmluve o revolvingovom úvere č. 8500007573 v bode 8.4/ veta druhá tejto zmluvy obsahujúca text: „ Veriteľ a Dižník sa dohodli na započítaní vzájomných pohľadávok, a to pohľadávky Dižníka voči Veriteľovi na poskytovanie schválenej výšky úveru podľa článku 2.3. Zmluvných dojednaní Žiadosti/ Zmluvy oproti pohľadávke Veriteľa voči Dižníkovi na zaplatenie odplaty podľa ods. 8.1 písm. a) tejto Dohody o poskytnutí služby (resp. zníženej výšky odplaty), a to ku dňu poskytovania

úveru Dlžníkovi podľa článku 2.3. Zmluvných dojednaní Žiadosti/ Zmluvy, " je neplatná, (výrok XI.) Zmluvná podmienka uvedená v Zmluve o revolvingovom úvere č. 8500007573 v bode 8.4/ veta štvrtá tejto zmluvy obsahujúca text: „ Veriteľ a Dlžník sa dohodli na započítaní vzájomných pohľadávok, a to pohľadávky Dlžníka voči Veriteľovi na poskytovanie schválenej výšky revolvingu podľa článku 4.1. Zmluvných dojednaní Žiadosti/ Zmluvy oproti pohľadávke Veriteľa voči Dlžníkovi na zaplatenie odplaty podľa ods. 8.1. písm. b) tejto Dohody o poskytovaní služby (resp. zníženej odplaty), a to ku dňu uskutočnenia revolvingu podľa článku 4.3. Zmluvných dojednaní Žiadosti/ Zmluvy, " je neplatná. Zároveň (výrok XII.) určil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi trovy právneho zastúpenia v sume 391,58 eur do rúk právneho zástupcu žalobcu do troch dní od právoplatnosti rozsudku a (výrok XIII.) povinnosť zaplatiť súdny poplatok za návrh v sume 99,50 eur na účet Slovenskej pošty, a.s., Partizánska cesta 9, Banská Bystrica, do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Rozhodnutie odôvodnil s použitím § 3 ods. 3 zákona č. 250/2007 Z.z., § 39, § 52 ods. 2, ods. 3, § 53 ods. 1 a 3, § 53 ods. 4 písm. a) a h), § 53 ods. 5, § 54 ods. 1 a 2, § 489 Občianskeho zákonníka, čl. 3 ods. 1 Smernice č. 13/1993 Rady EHS, § 1 ods. 1 a 2, § 2 písm. i), j), § 9 ods. 2 písm. j), § 11 ods. 1 písm. a), b) zák. č. 129/2010 Z.z., a vecne tým, že predmetom konania je určenie neplatnosti konkrétnych zmluvných podmienok obsiahnutých v zmluve o revolvingovom úvere č. 8500007571 zo dňa 18.10.2011 tak ako sú uvedené vo výroku tohto rozsudku. Súd prvej inštancie vychádzal z toho, že žalobca má na takomto určení daný naliehavý právny záujem s odkazom na § 3 ods. 5 Zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa. Vo všeobecnosti platí, že spotrebiteľ sa môže domáhať ochrany svojho práva proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany proti porušiteľovi na súde. Združenie sa môže na súde proti porušiteľovi domáhať, aby sa porušiteľ zdržal protiprávneho konania a aby odstránil protiprávny stav. Osoba, ktorá na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadostučinenie od toho, koho porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi je spôsobilé privodiť ujmu spotrebiteľovi. Súd prvej inštancie posudzoval obsah jednotlivých listinných dôkazov, vyhodnocoval ich jednotlivo i vo vzájomnej súvislosti. Súd prvej inštancie sa najprv vyporiadal s tým, či medzi žalobcom ako dlžníkom a žalovaným ako veriteľom bol uzatvorený občianskoprávny vzťah alebo obchodnoprávny vzťah, lebo zmluva bola uzatváraná s fyzickou osobou ako spotrebiteľom. Žalovaný v danej veci vystupuje ako podnikateľ, ktorý koná v rámci predmetu svojej podnikateľskej činnosti a žalobca ako spotrebiteľ, ktorý nemá postavenie podnikateľa, a ktorý nemohol ovplyvniť podstatný obsah zmluvy a ani obsah všeobecných obchodných podmienok k zmluve. Súd prvej inštancie dospel k záveru, že v tomto prípade bola uzatvorená formulárová spotrebiteľská zmluva dňa 18.10.2011. Text zmluvy bol vopred pripravený, dlžník ako spotrebiteľ nemal možnosť žiadnym podstatným spôsobom zasahovať do jej obsahu a ani do obsahu príslušných obchodných podmienok tvoriacich neoddeliteľnú súčasť zmluvy. Na základe týchto myšlienkových pochodov si súd prvej inštancie ustánil, že právny vzťah medzi účastníkmi založený zmluvou o revolvingovom úvere je nevyhnutné posudzovať podľa zák. č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy bez ohľadu na to, že predmetná zmluva je tzv. absolútny obchod. Súd prvej inštancie si predmetnú zmluvu kvalifikoval ako zmluvu o spotrebiteľskom úvere, lebo bol dohodnutý presný počet splátok a tým začiatok a koniec zmluvného vzťahu. S poukazom na vyššie uvedené a vychádzajúc zo zásady *lex specialis derogat lex generalis*, podľa ktorej špeciálna právna úprava, ktorou v danom prípade je zákon č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch ako i § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka, má prednosť pred všeobecnou úpravou, ktorou je Obchodný zákonník súd prvej inštancie vyhodnotil zmluvný vzťah medzi účastníkmi konania podľa ustanovení Občianskeho zákonníka a príslušných ustanovení zákona o spotrebiteľských úveroch. Súd prvej inštancie v rámci výkladu (aplikácie) noriem občianskeho práva vyhodnocoval medze aplikácie zásady zmluvnej voľnosti (§ 2 ods. 3 OZ) vo svetle princípu proporcionality (čl. 1 Ústavy SR) a dbal na to, aby sa práva nezneužívali (§ 2 OSP). V týchto intenciách, a o to viac v prípadoch, keď je zmluvná voľnosť niektorého z účastníkov zmluvného vzťahu (spotrebiteľa) obmedzená, keďže žiadnym spôsobom nemôže ovplyvňovať obsah zmluvných dojednaní, musel zväžiť proporcionality každého jednotlivého zmluvného ustanovenia a vyvodiť z neho primerané následky. Ani legitímne očakávania žalovaného (veriteľa) nemôžu byť prekážkou v deklarovaní niektorého zo zmluvných dojednaní ako neplatného, a to najmä v prípadoch, keď tieto ustanovenia sám v zmluve a zmluvných podmienkach formuloval. Ide tu o právo žalobcu vyplývajúce (skutkovo sa odvodzuje) zo záväzkov vzniknutých zo spotrebiteľskej zmluvy, pri ktorej s prihliadnutím na všetky okolnosti žalobca ako spotrebiteľ jej obsah podstatným spôsobom neovplyvňoval a teda súd prvej inštancie prihliadal na to, či uzavretá zmluva neobsahuje neprijateľné podmienky, ktoré by na škodu spotrebiteľa zakladali nápadný nepomer medzi právami a povinnosťami zmluvných strán. Zákonné ustanovenia, ktoré na skutkový stav aplikoval, vykladal vo svetle ustanovení o spotrebiteľských zmluvách v Občianskom

zákonníku ako aj nepriameho účinku smerníc 93/13/ES o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách a smerníc o spotrebiteľských úveroch 87/102/ES, 90/88/ES, 98/7/ES. Pri tzv. spotrebiteľských zmluvách, t.j. právnych vzťahoch, keď na jednej strane vystupuje veriteľ zväčša podnikateľ a na druhej strane spotrebiteľ, ktorý nemohol a nemôže individuálne ovplyvniť obsah vopred pripraveného návrhu na uzavretie zmluvy, je úmyslom zákonodarcu chrániť postavenie slabšieho spotrebiteľa pred nekalými zmluvnými dojednaniami. Súd prvej inštancie posudzujúc predmetnú zmluvu uzavretú medzi žalovaným (dodávateľom) a žalobcom (spotrebiteľom) podriadil ju podľa obsahu hlavných záväzkov účastníkov z právneho hľadiska pod zmluvu o spotrebiteľskom úvere v zmysle zákona č. 129/2010 Z.z. Na základe tejto zmluvy žalovaný žalobcovi prisľúbil úver 1.500,- Eur. Žalobca sa v zmluve zaviazal splatiť úver v 42 mesačných splátkach po 80,37 Eur, vždy k 11. dňu v mesiaci. Žalobca žiadal vyhlásiť za neplatné zmluvné podmienky uvedené vo výroku rozsudku súdu prvej inštancie. Po posúdení obsahu týchto zmluvných podmienok zmluvy, ktorých neplatnosti sa žalobca domáhal, dospel k právnomu záveru, že práve uzatvorením týchto podmienok si žalobca ako spotrebiteľ zhoršil svoje zmluvné postavenie (§ 54 ods. 1 O.z. čo spôsobilo neprijateľnosť týchto podmienok a preto ich súd prvej inštancie aj s odkazom na rozpor s dobrými mravmi vyhodnotil ako neplatné. Súd prvej inštancie sa nestotožnil s tvrdením právneho zástupcu žalovaného, že bod 8 zmluvy o revolvingovom úvere označený ako Dohoda o poskytnutí služby je samostatná zmluva, pretože tvorí súčasť zmluvy o úvere, nasleduje po ostatných bodoch zmluvy, nie je ako samostatná zmluva oddelená od textu zmluvy a nebola so žalobcom individuálne dojednaná. Podľa § 4 ods. 2 písm. za) Zákona o súdnych poplatkoch, je žalobca ako spotrebiteľ domáhajúci sa ochrany svojho práva podľa osobitného predpisu oslobodený od platenia súdnych poplatkov. Súd prvej inštancie návrhu žalobcu vyhovel v celom rozsahu, preto v zmysle § 2 ods. 2 Zákona o súdnych poplatkoch uložil žalovanému povinnosť zaplatiť súdny poplatok za návrh v sume 99,50 eur. O trovách konania rozhodol súd prvej inštancie podľa § 142 ods. 1 O.s.p. a vyhlášky MS SR č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb, keď v konaní úspešnému žalobcovi priznal náhradu spočívajúcu v trovách právneho zastúpenia v sume 391,58 eur.

2. Proti tomuto rozsudku podal žalovaný v zákonnej lehote odvolanie. Napádal rozsudok z dôvodu nepreskúmateľnosti, a tiež z dôvodu nesprávnych skutkových a právnych záverov. V zmysle § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka zmluvná podmienka ohľadne ceny a jej primeranosti je vylúčená z posudzovania ako neprijateľná podmienka. Súd prvého stupňa konal v rozpore so zákonom, nakoľko jeho rozhodnutie odporuje § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Citoval § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka v znení účinnom ku dňu 18.10.2011. Napadnutý výrok odporuje zákonu, a to konkrétne v ustanovení § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka. Poukázal na § 502 ods. 1 Obchodného zákonníka a na § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka. Súd v konaní nemal preukázané, aká je obvyklá výška odplaty na finančnom trhu za obdobný spotrebiteľský úver. Údaje z bánk takýmto údajom nie sú, pretože banky netvorí finančný trh, ale len jeho časť. Z právnej úpravy preto nesporne vyplýva, že nie je možné rozhodnúť o neplatnosti celej odplaty (úrokov za úver) prepisovať vôľu zmluvných strán tak, že pôjde o bezúročný úver. Poukázal na rozsudok Krajského súdu v Prešove, sp.zn. 3Co/67/2008. Namietal absolútne nepreskúmateľné tvrdenie o neplatnosti RPMN. Súd opomenul fakt, že údaj o RPMN úveru nie je osobitne dojednávaný zmluvnými stranami, ale vyplýva zo zákonného spôsobu na jeho výpočet uvedený v prílohe č. 2 k zákonu č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch. Suma 215,75 eur (v prípade úveru), 112,08 eur (v prípade revolvingu) podľa citovanej časti dohody o poskytnutí služby zodpovedá len odplata za nadobudnutie práva na odklad splatnosti splátok. Dohoda o poskytnutí služby je zároveň individuálnym dojednaním, a to nielen pokiaľ ide o jej vznik, ale aj pokiaľ ide o výšku odplaty. Odplata a dojednanie o nej preto nemôžu byť neprijateľnou podmienkou aj z tohto dôvodu. Zmyslom právnej úpravy neprijateľnej podmienky je odstrániť zo zmluvného vzťahu také ustanovenie, ktoré bráni spotrebiteľovi v uplatňovaní nejakých práv alebo vytvára pre neho nevýhodnejšie postavenie v porovnaní so stavom, ako keby danú situáciu upravoval zákon. Ani jeden z týchto prípadov nenastal a objektívne ani by v prípade dohody o poskytnutí služby nikdy nastať nemohol. Rozhodnutie súdu je nezákonné aj preto, že súd sa v odôvodnení rozsudku veľmi zjednodušujúco vyporiadal resp. sa vôbec nezaoberal s posúdením dohody o poskytnutí služby z hľadiska toho, či ide alebo nie o individuálne ustanovenie, čo je ďalší predpoklad pre možnosť posudzovania z hľadiska neprijateľnosti. Z napádaného rozsudku vôbec nevyplýva ani to, ako súd vykonal dokazovanie obsahom listiny s dohodou o zrážkach zo mzdy, ako posúdil jej grafické oddelenie, samostatné podpisovanie a obsah danej dohody. Z rozsudku nevyplýva žiadne zdôvodnenie, kedy súd tvrdí, že žalobca zaplatil za niečo, čo mu nie je dodané. Poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp.zn. Obdo V 47/2001 (ZSP 8/2004). Žiadosť/Zmluva a Zmluvné dojednania sa nachádzajú na jednom liste papiera. Pričom Žiadosť/Zmluva o revolvingovom úvere tvorí líce listiny a Zmluvné dojednania tvoria rub zmluvy. Z textu zmluvy, konkrétne

z bodu 13. zmluvy o revolvingovom úvere vyplýva, že zmluvné dojednania sú nielen neoddeliteľnou súčasťou zmluvy (čo do právnej povahy), ale sú súčasťou zmluvy aj z hľadiska technického vyhotovenia danej zmluvy. V zmysle ustanovení Občianskeho zákonníka zachovaná je požiadavka na písomnú formu právneho úkonu, ak je listina obsahujúca právny úkon podpísaná konajúcou osobou. Poukázal na stanovisko NS SR sp.zn. Cpj. 33/01. Navrhol napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zmeniť a návrh zamietnuť, alternatívne rozsudok zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a zároveň si uplatnil náhradu trov odvolacieho konania 115,90 Eur.

3. Vyjadrenie k odvolaniu podal žalobca. Uviedol, že rozsudok prvostupňového súdu je odôvodnený vyčerpávajúcim spôsobom, keď súd podrobne zhodnotil skutkový stav veci a aplikoval na vec príslušné právne normy. Je zrejmé, že žalovaný nerozlišuje medzi pojmami cena, RPMN a ročná úroková sadzba úveru, resp. tieto pojmy používa podľa toho, ako je to pre neho výhodné. Pojmy RPMN a ročná úroková sadzba úveru majú svoje zákonné definície stanovené v ust. § 2 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, pričom žiadna definícia neobsahuje údaj o tom, že by v niektorom z prípadov išlo o cenu za úver. Poukázal na rozsudok Krajského súdu v Trnave č.k. 11Co/55/2016-123 zo dňa 28.9.2016 na str. 7, bod 18. Súd tu nemohol postupovať podľa ust. § 502, keďže v danom konaní je riešená neprijateľnosť zmluvných podmienok vyplývajúcich zo spotrebiteľskej zmluvy. Preto je možné vo veci aplikovať len ust. § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka. Pokiaľ súd vyhodnotí zmluvnú podmienku ako neprijateľnú, toto má bez ďalšieho za následok absolútnu neplatnosť. Zásadu favor contractus v tomto konaní nie je možné aplikovať, ale je nutné postupovať v zmysle § 54 ods. 2 OZ a uprednostniť výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší. Náklady spojené s pôžičkou sú pre spotrebiteľa podstatne než vyššie než je údaj uvedený v zmluve o úvere (ktorý je už sám o sebe neprimerane vysoký). V októbri 2011 bola priemerná hodnota RPMN za obdobné úvery vo výške 16,65 %. Skutočná hodnota RPMN preyšuje priemernú hodnotu RPMN o 476,46 %. Prvoinštančný súd vychádzal vo svojom rozsudku z tej úvahy, že spotrebiteľ sa na základe dohody o poskytnutí služby vopred vzdal vyplatenia úveru v celej výške, čím si podstatne zhoršil svoje postavenie. Je tiež potrebné zdôrazniť, že na preukázanie toho, či bola nejaká zmluvná podmienka individuálne dojednaná, znáša dôkazné bremeno žalovaný ako dodávateľ. Toto dôkazné bremeno však žalovaný neuniesol. Dohoda o poskytnutí služby vznikla práve naopak zaradením do formulára Žiadosti/Zmluvy o revolvingový úver. Dohoda o poskytnutí služby v žiadnom prípade nevznikla samostatným uzavretím. Avšak nie je možné hovoriť o cene plnenia, pokiaľ reálne nebolo poskytnuté žiadne plnenie. Pri splátkach vo výške 80,37 eur a cene plnenia v sume 215,75 eur, ktorú žalovaný započítal na poskytnutú sumu úveru, žalobca v podstate hneď pri uzatvorení zmluvy o úvere zaplatil žalovanému sumu 3 splátok, o ktorých odklad bolo možné niekedy v budúcnosti za splnenia ďalších podmienok a doloženia príslušných dokladov požiadať. Na službu odkladu splátok tak dlžníkovi ani automaticky nevzniká nárok. Poukázal na rozsudok Krajského súdu v Trnave č.k. 26Co/2/2016-172 zo dňa 28.3.2017. V tomto konaní nebola žiadna svedkyňa pracujúca u žalovaného vypočutá. Prvoinštančný súd v tomto konaní ani neprihliadal na „iné konanie so žalovaným“ tak, ako to nepravdivo uvádza žalovaný na str. 4 šiesty odsek. Definíciu pojmu individuálne dojednaná zmluvná podmienka obsahujú ustanovenia § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka. Pokiaľ mal žalovaný k dispozícii zmluvu o úvere uzatvorenú medzi ním a žalovaným kde sa podľa jeho názoru mali nachádzať zmluvné dojednania na zadnej strane zmluvy o úvere, mal takúto zmluvu predložiť v konaní pred súdom prvej inštancie. Žalovaný tak neurobil ani pred súdom prvej inštancie, ani nepredložil takú zmluvu o úvere spolu so svojím odvolaním a teda neuniesol dôkazné bremeno. Od žalovaného dostal k dispozícii len zmluvu o úvere, kde sa na zadnej strane žiadne zmluvné dojednania nenachádzali. Žiadal, aby odvolací súd napadnutý rozsudok potvrdil a priznal mu náhradu trov konania.

4. Súd prvej inštancie vo veci prvýkrát rozhodol rozsudkom, č.k. 2C/283/2014-57 zo dňa 10.12.2015, keď žalobe vyhovel a jednotlivé požadované zmluvné podmienky určil neplatnými. V dôsledku odvolania žalovaného vo veci rozhodoval odvolací súd, ktorý rozsudkom zo dňa 12.7.2017, č.k. 11Co/204/2016-88 napadnutý prvostupňový rozsudok zmenil a žalobu zamietol pre nedostatok naliehavého právneho záujmu. Žalobca proti tomuto rozsudku podal dovolanie a Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením, sp.zn. 1Cdo/235/2017 zo dňa 27.3.2019 zrušil rozsudok Krajského súdu v Trnave, sp.zn. 11Co/204/2016 zo dňa 12.7.2017 a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Dovolací súd dospel k záveru, že dovolateľ opodstatnene tvrdil, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu spočívalo na nesprávnom právnom posúdení veci, nakoľko správny bol právny názor žalobcu, že u žalobcu v postavení spotrebiteľa existuje naliehavý právny záujem na určení neprijateľných zmluvných podmienok v spotrebiteľskej zmluve vyplývajúci ex lege z § 3 ods. 3 zákona č. 250/2007 Z.z..

5. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 CSP) po zistení, že odvolanie podala včas oprávnená osoba - strana sporu, v neprospech ktorej bolo rozhodnuté (§ 359 a § 362 ods. 1 CSP) proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok prípustný (§ 355 ods. 1 CSP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania preskúmal napadnutý rozsudok, ako aj konanie mu predchádzajúce v medziach daných rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379 a § 380 CSP) a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného je dôvodné.

6. Predmetom konania vedeného na súde prvej inštancie pod sp. zn. 2C/283/2014 bolo určenie neplatnosti zmluvnej podmienky. Predmetom odvolacieho konania je preskúmanie správnosti postupu a rozsudku súdu prvej inštancie, ktorým bolo žalobe vyhovené.

7. Odvolací súd v celom rozsahu preberá súdom prvej inštancie zistený skutkový stav, pričom má za to, že súd vykonal dokazovanie v rozsahu potrebnom pre posúdenie žalobou uplatnených nárokov, jeho výsledky správne vyhodnotil, dospel k správnym skutkovým zisteniam, pričom sa vysporiadal so všetkými podstatnými argumentmi strán sporu a pretože odvolací súd zdieľa i právne závery prvoinštančného súdu, ktorý na vec v časti uvedených výrokov aplikoval správne hmotnoprávne ustanovenia a tieto i správne vyložil a preto s poukazom na ust. § 387 ods.2 CSP odvolací súd odkazuje na písomné odôvodnenie rozsudku. Odvolací súd ani s prihliadnutím na odvolacie argumenty nenachádza dôvod, pre ktorý by sa mal od záverov súdu prvej inštancie odchýliť. K odvolaniu žalovaného dodáva nasledovné:

8. K výške úrokov odvolací súd dáva do pozornosti rozsudok NS SR, sp.zn. 5Cdo/26/2011 z 26.4.2012, v zmysle ktorého: „Neprimeranou, a preto odporujúcou dobrým mravom, je taká výška úrokov dojednaná podľa § 658 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ktorá podstatne presahuje úrokovú mieru v dobe dojednania obvyklú, určenú najmä s prihliadnutím k najvyšším úrokovým sadzbám, uplatňovaným bankami pri poskytovaní úverov alebo pôžičiek. V prejednávanej veci odvolací súd po doplnení dokazovania zistil, že úroková miera dohodnutá medzi účastníkmi konania v zmluvách o pôžičke uzavretých dňa 14. júna 1998 a 3. júla 1998 takmer 4-násobne až 5,5-násobne (teda podstatne) prevyšuje obvyklú úrokovú mieru a z tohto zistenia vyvodil správny právny záver, o neplatnosti takýchto ujedaní pre rozpor s dobrými mravmi podľa § 39 Občianskeho zákonníka. Dovolací súd s týmto záverom odvolacieho súdu stotožnil a k námietkam dovolateľov, že nebolo v konaní prihliadnuté k záveru iného peňažného ústavu, ktorý v uvedenom období však takéto pôžičky neposkytoval, dodáva, že i tento hypotetický údaj o tom, že tento ústav by zaťažil túto službu úrokom 20% až 29 %, je stále v nepomere s úrokom dohodnutým v zmluvách medzi účastníkmi, ktoré predstavovali 48% a 60% ročne. K námietke dovolateľov, že odvolací súd mal vysloviť za neplatnú z dôvodu rozporu s dobrými mravmi len tú časť dohody, ktorú vzhľadom na výšku dohodnutých úrokov považoval za neprimeranú, a teda nie celú dohodu o výške úrokov z omeškania, dovolací súd uvádza, že ak sa podľa § 41 Občianskeho zákonníka dôvod neplatnosti vzťahuje len na časť právneho úkonu, je neplatnou len táto časť, pokiaľ z povahy právneho úkonu alebo z jeho obsahu alebo z okolností, za ktorých k nemu došlo, nevyplýva, že túto časť nie je možné oddeliť od ostatného obsahu. Tam, kde sa dôvod neplatnosti vzťahuje na celý právny úkon (dôvod neplatnosti sa týka jeho podstatnej zložky), je právny úkon neplatný v celom rozsahu. Otázku možnosti a nemožnosti oddelenia právneho úkonu treba posudzovať z hľadiska povahy a obsahu celého právneho úkonu a nielen z hľadiska oddeľovanej časti. Zmluvu, pokiaľ ide o jej zákonom určené pojmové znaky, treba chápať ako nedeliteľný celok, v danom prípade bolo možné oddeliť časť zmluvy o pôžičke, ktorá v sebe obsahovala dohodu o výške úrokov, od samotnej zmluvy (platnosť zmlúv o pôžičke medzi účastníkmi nebola namietaná), avšak jej obsah tvorí nedeliteľný celok vo vzťahu k ujedaniu o dohodnutej výške úrokov. Túto dohodu považoval dôvodne odvolací súd za neplatnú z vyššie uvedených dôvodov, a podľa obsahu ju nebolo možné deliť tak, ako to má myslí § 41 Občianskeho zákonníka.“ Neprimeranou a preto odporujúcou dobrým mravom je taká výška úrokov, ktorá podstatne presahuje úrokovú mieru v dobe dojednania obvyklú určenú najmä s prihliadnutím k najvyšším úrokovým sadzbám uplatňovaným bankami pri poskytovaní úverov alebo pôžičiek. Pri nebankových subjektoch, ktoré sú taktiež súčasťou finančného trhu sa vzhľadom na vyššiu mieru rizika vo všeobecnosti dajú akceptovať vyššie úroky, rozhodne nie však viac ako o 100 % oproti priemeru bánk. Správne tak bola výška dohodnutého úroku v predmetnej zmluve 70,01% a 76,21 % určená za v rozpore s dobrými mravmi.

9. K odvolaciemu argumentu žalovaného, že ročnú úrokovú sadzbu a RPMN nemožno preskúmať, nakoľko cena hlavného plnenia je vylúčená zo súdneho prieskumu, je na mieste uviesť, že osobitne pri spotrebiteľských zmluvách je potrebné prihliadať na kategóriu dobrých mravov. Vo všeobecnosti v

tejto súvislosti možno hovoriť o pravidlách morálneho charakteru, všeobecne platných v demokratickej spoločnosti, v ktorej sa uplatňuje a presadzuje vzájomná slušnosť a ohľaduplnosť ako aj vzájomné rešpektovanie. Konanie priečiace sa dobrým mravom je preto dôvodom neplatnosti právneho úkonu podľa § 39 Občianskeho zákonníka. Úroky za poskytovanie peňažných prostriedkov teda podliehajú súdnej kontrole vo svetle princípu dobrých mravov v zmysle ust. § 39 Občianskeho zákonníka. Doterajšia judikatúra súdov nespochybnila, že neprimerané úroky sú v rozpore s pravidlami správania sa, ktoré sú v spoločnosti v prevažnej miere uznávané a predstavujú základný hodnotový poriadok. Cena plnenia nie je vyňatá zo súdnej kontroly, pokiaľ ide o rozsah jej primeranosti, ani kontroly podľa generálnej klauzuly v zmysle ust. § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Ak dodávateľ predformuluje v spotrebiteľskej zmluve klauzuly, ktoré sú v rozpore s ustanovením § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka, dostáva sa do rozporu so zákonom a takéto klauzuly sú neplatné v zmysle ust. § 39 v spojení s ust. § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka. Zároveň, keďže zmluvné dojednanie o výške ročnej úrokovej sadzby úveru je neplatné, nemôže byť platné potom ani zmluvné dojednanie o výške RPMN za úver, keďže tieto dva údaje sú na sebe závislé (výška RPMN v sebe obsahuje aj výšku úrokovej sadzby). Z uvedeného dôvodu nebolo preto možné ponechať v platnosti ani túto zmluvnú podmienku.

10. K odvolacej námietke žalovaného, že cena určená v dohode o odklade splatnosti je vylúčená z posudzovania ako neprijateľnej podmienky, že dohoda o odklade splatnosti bola individuálne dojednaná a že dohoda o odklade splatnosti je samostatný právny úkon, je nevyhnutné uviesť, že odôvodnenie súdu prvej inštancie v časti neplatnosti zmluvnej podmienky uvedenej v zmluve o revolvingovom úvere č. 8500007573 v bode 8.1/ (obsahujúca poplatok 215,75 eur za odklad max. 3 splátok úveru a 112,08 eur za odklad max. 3 splátok revolvingu), v bode 8.4/ veta prvá zmluvy (určujúca splatnosť odplaty za poskytnutie odkladu splatnosti splátok úveru dňom uzavretia Dohody o poskytnutí služby) ako aj podmienky v bode 8.4/ veta druhá (obsahujúca dohodu o započítaní vzájomných pohľadávok a to pohľadávky dlžníka voči veriteľovi na poskytnutie schválenej výšky úveru) je dostatočne podrobné a argumentačne konzistentné, pričom odvolací súd sa s týmto odôvodnením stotožňuje a v podrobnostiach naň odkazuje (§ 387 ods. 2 C.s.p.). Odvolací súd dopĺňa, že neprijateľnou zmluvnou podmienkou je podmienka, ktorá vyvoláva v neprospech spotrebiteľa, ako slabšej zmluvnej strany, hrubú nerovnováhu. Za neprijateľnú preto považuje odvolací súd zhodne so súdom prvej inštancie aj zmluvnú podmienku, ktorá vyjadruje finančný záväzok spotrebiteľa za plnenie, ktoré mu po materiálnej stránke nie je dodané a slúži v skutočnosti záujmom dodávateľa (tzv. teória skutočného plnenia spomínaná najčastejšie v súvislosti s poplatkami v spotrebiteľských úverových vzťahoch). Neprijateľné podmienky nie sú taxatívne vypočítané a súdna prax ich môže judikovať so zreteľom na skutkové a právne okolnosti prípadu. Súdny členský štát môžu judikovať, ktoré zmluvné podmienky sú nekalé (porov. C 237/02, *Freiburger Kommunalbauten* cit. „Vnútroštátnemu súdu prislúcha určiť, či zmluvná podmienka, ako je tá, ktorá je predmetom sporu vo veci samej, spĺňa kritériá požadované na to, aby ju bolo možné kvalifikovať v zmysle článku 3 ods. 1 smernice 93/13 ako nekalú“). Zmluvné dojednanie nie je formulované tak, že ak spotrebiteľ skutočne chce odklad splátok, môže si ju aktivovať (prípadne vykonať úkon, ktorý by bolo možné považovať za súhlas s jej využívaním za poplatok), ale je formulované tak, že službu napriek tomu, že ju spotrebiteľ ešte nepotrebuje a zjavne ani nechce, zaplatí už vopred poplatok. Hrubá nerovnováha v právach a povinnostiach je preto nepochybná. Rovnako niet pochyb o nekalej povahe aj s tým súvisiacej zmluvnej podmienky o dohodnutej splatnosti odplaty za poskytnutie odkladu (už dňom uzavretia Dohody o poskytnutí služby) a o vzájomnom započítaní vyššie uvedených pohľadávok, t. j. pohľadávky dlžníka voči veriteľovi na poskytnutie schválenej výšky úveru a pohľadávky veriteľa voči dlžníkovi na zaplatenie odplaty, v ktorej časti súd prvej inštancie správne skutkový stav zistil, právne posúdil aj náležite zdôvodnil.

11. Vychádzajúc z vyššie uvedeného odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie vrátane rozhodnutia o náhrade trov konania ako vecne správne podľa ust. § 387 ods. 1 CSP potvrdil, keď ani s prihliadnutím na odvolacie argumenty nenachádza dôvod, pre ktorý by sa mal od záverov súdu prvej inštancie odchýliť.

12. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP a v odvolacom konaní úspešnému žalobcovi priznal nárok na ich náhradu v plnom rozsahu.

13. Senát krajského súdu uvedený rozsudok prijal pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).